

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput III. Recensentur præcipui filiorum defectus, contra honorem
parentibus debitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

servantiã veneremur, velut Superiores nostros, modo profus speciali Deum representantes, velut Creatorem, Conservatorem, Gubernatorem, & Providorem nostrum.

2°. ut ipsis per omnia, velut Deum representantibus, affectu filiali voluntariè obediãmur, juxta illud Prov. 1. *Audi fili mi disciplinam patris tui, & ne dimittas legem matris tuae.* Et Ephel. 6. *Filii obedite parentibus vestris in Domino: hoc enim justum est. Honora patrem tuum, & matrem tuam: quod est mandatum primum in promissione: ut bene sit tibi, & sis longævus super terram.*

3°. ut ea quae parentum sunt, filii sibi attrahant velut sua, parentum scilicet honorem & bona, tam spiritualia, quam temporalia. Hoc est enim quod Catechismus Rom. sibi vult, dum ait, *quod proles debeant ea quae parentum sunt maximi parare.*

6 Tres istae obligationes capitales sunt, ex quibus plures aliae consequuntur: ut quoddam cordi nobis maxime esse debeat salus ipsorum; quoddam necessitatibus ipsorum spiritualibus corporalibusque teneamur pro posse subvenire; de ipsis semper honorificè loqui; defectus ipsorum regere, & supportare, juxta illud Eccli. 3. *In opere & sermone, & omni patientia honora patrem tuum. . . Ne gloriaris in contumelia patris tui: non enim est tibi gloria, ejus confusio. Gloria enim hominis ex honore patris sui, & dedecus filii, pater sine honore. Fili suscipe senectam patris tui, & non contristes eum in vita illius: & si defecerit sensu, veniam da, & ne spernas eum in virtute tua. . . Quam mala fama est, qui derelinquit patrem, & est maledictus à Deo, qui exasperat matrem, &c.*

7 Omnes, quos sive in Scripturis sanctis, sive in historiis legimus Deo fuisse gratos, valde sollicitè ista observarunt, ac per hoc Dei benedictionem promeruerunt, ut Sem & Japhet, Isaac, Jacob, Joseph; ex adverso maledictionem incurserunt, qui contra fecerunt, ut Cham, Esau, Absalon, &c. Ipsumque naturae lumen obligationem istam tam apertè docet, ut de iis ipsi quoque Ethnici conveniunt, & qui ex ipsis lumen naturale magis sequendo ceteris minus aberraverunt, valde solliciti fuerunt, ne in istis deficerent: ita ut pudor sit, inter Christianos, lege Dei instructos, non paucos inveniri, qui contra praeceptum honorandi parentes, multò plus delinquant quàm pagani.

8 Ipsos si non deterrant maledictiones filiis inobedientibus comminatae; saltem ad debitum honorem parentibus exhibendum invitent divinae benedictiones, quibus honorem illum divina commendat Scriptura, dicens: *Sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat matrem suam. Qui honorat patrem suum, jucundabitur in filiis, & in die orationis suae exaudietur. Honora patrem tuum, ut semper veniat tibi benedictio ab eo, & benedictio illius in novissimo maneat. Benedictio patris firmat domos filiorum;*

maledictio autem matris eradicat fundamenta.

Ad hoc insuper provocare debet Christi exemplum, qui, licet Deus esset, beatissima tamen Virgini Matri suae, & S. Josepho, honorem parentibus debitum deferre voluit, & ne quidem in cruce pendens, moxque morturus, dilectissimae Matris suae curam neglexit, eam S. Joanni Virginem virgini commendando. Ad quod reflectens Augustinus tr. 119. in Joan. *Facit (inquit) quod faciendum admonet, & exemplo suo instruit Praeceptor bonus, ut à filiis pijs impendatur cura parentibus; tanquam lignum illud, ubi fixa erant membra morientis, etiam Cathedra fuerit Magistri docentis.* Ex hac sana doctrina didicerat Paulus Apostolus quod docebat, quando dicebat: *Siquis autem suis, & maxime domesticis, non providerit, fidem negavit, & est infidelis deterior.* Quid autem tam cuique domesticum, quàm parentes filijs, aut parentibus filijs? Hujus itaque saluberrimi praecepti ipse Magister Sanctorum, de seipso constituebat exemplum, quando non ut famulae Deus, quam creaverat, & regebat; sed ut Matri Homo, de qua creatus fuerat, & quam relinquebat, alterum pro se quodammodo filium providebat.

Et quae non ingratitude est, quod proles tot beneficiis à parentibus affectae, ea ipsis officia reculent, quae ipsi tum naturale lumen ab ipsis postulat? *Memento (ait Scriptura Eccli. 7.) quoniam nisi per illos natus non fuisses; & retribue illis, quoniam & illi tibi. Honorem habebis matri tuae omnibus diebus vitae ejus (ait Tobias senior juniori:) memor enim esse debes, quae & quanta pericula passa sit propter te in utero suo. Matri (inquit Ambrosius l. 2. in Luc.) debes pudoris injuriam, virginitatis dispendium, paritatis periculum. Matri longa fastidia, Matri longa discrimina, cui misera, in ipsis votorum fructibus, majus periculum est; & cum ediderit quod optavit, partu absolvitur, non timore. Quid anxios patres loquar pro filiorum profectu, & multiplicatis alienis visibus census, jactaque agricola semina, posterorum aetate profutura. Nonne pro his obsequia saltem oportet rependi?*

CAPUT III.

Recensentur praecipui filiorum defectus, contra honorem parentibus debitum.

PRIMUS defectus, certè non parvus, est contemptibiliter agere cum parentibus seridè laborantibus, vel etiam defectuosis. Contra hunc defectum procedunt verba supra relata Ecclesiastici: *Suscipe senectam patris tui, & non contristes eum in vita illius: & si defecerit sensu, veniam da, & ne spernas eum in virtute tua. . . Nam pro peccato matris (id est pro defectu patienter tolerato) restituetur tibi bonum. Meminerint filii, quod honor parentibus debitus non fundatur in perfectionibus quas habent, sed in aliis titulis n. 4. recensitis; quodque proinde, ob imperfectiones*

- quas habent, debito non sint honore privandi.
- 12 Secundus defectus, priore major, est ipsos coram aliis, nonnunquam in conspectu ipsorum deridere. Quod aded displicet Deo, ut Prov. 30. dicat: *Oculum qui subsannat patrem, & qui despiciit partum matris sua, effodiant eum corvi de torrentibus, & comedant eum filii aquile.* Capite verò 19. dixerat: *Qui affligit patrem, & fugat matrem, ignominiosus est, & infelix.* Unde Genes. 9. Cham, filius Noe, cum posteritate sua maledictus fuit, quòd patrem in somno nudatum, non solùm non texisset, sed & coram fratribus irrisset.
- 13 Tertius defectus, adhuc deterior, est maledicere patri vel matri, vel mortem ipsorum optare, ad captandam ipsorum hereditatem. Contra illud prius Proverb. 20. dicitur: *Qui maledicit patri suo, vel matri, exinguetur lucerna ejus in mediis tenebris.* Exodi 21. *Qui maledixerit patri suo, vel matri, morte moriatur.* Quod & repetitur Levit. 20.
- 14 Illud etiam observare par est, quòd filiorum maledictio in parentes, frequenter causa sit maledictionis parentum in filios; cujus causam dum filii dederunt, funestos effectus illius crebrò experiuntur, ut videre licet apud Augustinum l. 22. de Civit. Dei c. 8. circa finem, ubi narat, quòd decem fratres de Cæsarea Cappadocia maledicto matris, qua recentior orbata marito, injuriam sibi ab eis factam acerbissimè ferebat, tali poenâ sunt divinitus coërciti, ut horribiliter quaterentur omnes tremore membrorum; in qua foedissima specie, oculos suorum civium ferre non valentes, quaquaversum cuique ire visum est, toto penè vagabantur Orbe Romano.
- 15 Quoad posterius de desiderio mortis, &c. non defuerunt Castitæ, qui in tantum exceleserunt, ut id licitum affirmarent hisce verbis: *Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum patris, sed ut bonum cupientis: quia nimirum ei obventura est pinguis hereditas.* Item: *Licitum est filio gaudere de parricidio parentis, à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias, inde ex hereditate consecuta.* Verùm duas istas propositiones, horrorem piis auribus incutientes, Innocentius XI. ut minimum velut scandalosas & perniciosas Vaticano fulmine percussit. Addit Clerus Gallicanus in Censura anni 1700. eas *piarum aurium offensivas esse, & omnem humanitatis sensum in liberis extinguere.*
- 16 Quartus defectus est impiorum filiorum illorum, quos non pudet in parentes suos manus injicere; quos Deus morte dignos declarat cap. 21. Exodi: *Qui percusserit patrem suum, aut matrem, morte moriatur.*
- 17 Quintus defectus est derelinquere parentes in indigentia, dum ipsis filii vel filia succurrere possunt. Crimen istud, apud omnes homines sanæ mentis, infame est, teste ipsamet Scripturâ: *Quàm mala fama est, qui derelinquit patrem?* Eccli. 3. Coram ipsis quoque Gentilibus infames sunt. Nam inter alias

leges Solon (apud Laërtium) hanc tulit: *Siquis parentes non emtrierit, is ignobilis & obscurus esto.* Enimverò quid indignius, quàm eorum vitam terrenis facultatibus sustentare nolle, à quibus vitam accepimus? *Pasce patrem tuum* (inquit Ambrosius l. 8. in Evang. Lucæ) *pasce matrem tuam.* Et si paveris matrem, adhuc non reddidisti dolores, non reddidisti cruciatum, quos pro te passa est; non reddidisti obsequia, quibus te illa gestavit; non reddidisti alimenta, qua tibi tenero pietatis affectu, immulgens labris tuis ubera; non reddidisti famem, quam pro te illa toleravi, ne quid quod tibi noxium esset, ederet; ne quid, quod lacti noceret, hauriret. Tibi illa jejunavit, tibi manducavit; tibi illa quem voluit cibum non accepit; tibi quem noluit cibum sumpsit, tibi vigilavit, tibi flevit. Et tu, mortalium ingratisime, illum egere patris? O fili! quantum tibi sumis judicium, si non pascas parentem? Ciconiarum pietas hac in te acculat & damnat impietatem tuam, prout idem Ambrosius pulchrè explicat l. 5. Hexameron. c. 16. *Quam* (inquit) *rationabilium non excedat pietatem ac prudentiam avis horum clementia, considerandum, quam nec post exemplum quidem irrationabilium quisquam nostrum imitari poterit. Nam depositi patris artus per longævum senectutis, plumarum regimine, alarumque remigio nudatos circumstantes soboles, penis propriis fovet. Et quid dicam? collatio cibo pascedis, quando etiam ipsa reparat naturæ dispensat, ut hinc atque inde sublevantes senem sulcro alarum suarum ad volandam exerceant, & in pristinos usus desueta jam revocat pateris membra? Quis nostrum levare agrum non falsidiat patrem? Quis festum senem suis humeris imponat, quod in ipsa historia vix credibile habetur? Quis, ut pius sit, non hoc servulus mandet obsequium? At vero avis non est græve, quod pietatis est plenum; non est onerosum, quo solvitur naturæ debitum. Non recusam aves pascere patrem, quod etiam præscriptâ necessitate sub terrore penarum plerique hominum recusarunt, &c.*

Sed dicis (ait in priori loco) te, quod eras parentibus collaturus, Ecclesia malle conferre. Non quaris donum Deus de fame parentum. Unde reprehendentibus Judais, quia discipuli Domini manus non lavarent, respondit Jesus: *Quicumque dixerit, munus quodcumque est ex me, tibi proderit, & non honorificabit patrem aut matrem, id est, cum petit aliquid ad sumptum egens pater, aut mater à filio, quia legem timens Judæus excusationem non dandi requirit, dicere solet: "munus quod est ex me, tibi proderit, ut dicam à filio Deo pecuniam pater religiosus accipere reformidet. Sed hac traditio hominum est excusationem obtinentium avaritia sua. Ceterum Dei tractus est, ut prius pascas parentes. Nam si, juxta divinum Oraculum, contumelia parentis morte luitur; quanto magis fumes, qua mortis gravior est?*

- 19 Ex dictis collige, graviter peccare filios, qui parentes egenos deserunt, ingredienda Religionis prætextu. Præpostera namque pietas est, imò vera potius impietas, mandata Dei violare, aut negligere specie implendi consilia. Unde can. *Siqui filii dist.* 30. Concilium Gangrense dicit: *Siqui filii parentes, maxime fideles, deseruerint occasione Dei cultus, hoc iustum iudicantes esse, & non potius debium honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum in eis venerentur, quòd fideles sunt, anathema sit.*
- 20 Ille igitur qui nondum Religionem intravit (ait S. Thomas quodlib. q. 6. a. 2.) si videat patrem suum in magna necessitate, cui per alium subveniri non possit, non debet Religionem intrare, sed tenetur ministrare parentibus. Si vero per alium possit ejus parentibus ministrari, potest, si vult, Religionem intrare. Unde S. Chrysostomus exponens illud: *dimitte mortuos sepelire mortuos suos, homil. 28. in Matth. dicit, quòd malum est abducere hominem à spiritalibus; & maxime cum fuerint, qui ministerium parentum compleant. Erant enim alii, qui complere possent illius funeris sepulturam.* Et 2. 2. q. 189. a. 6. dicit, quòd parentibus in necessitate existentibus, ita quòd eis commodè aliter quàm per obsequium filiorum subveniri non possit, non licet filius, prætermisso parentum obsequio, Religionem intrare.
- 21 Aliud est de Religiosis professis; tamen enim parentibus suis ad inopiam redactis subvenire teneantur, quantum possunt, salvà obedientià, è Claustro tamen egredi non possunt, absque Superiorum licentià, ut ipsis subveniant, prout idem S. Doctor in priore loco tradit his verbis: *Postquam aliquis est jam in Religione professus, est mortuus mundo: unde per spirituales moriem deobligatur à cura impendenda parentibus; sicut etiam deobligatur per moriem corporalem. Et idè non peccat, nec contra Dei præceptum agit, si in Claustro remaneat sub præcepto Prelati sui, parentum ministratiōe prætermisâ. Est enim factus impotens ad reddendum debitum ministerium absque propria culpa. Debet interim tamen, quantum potest, salvà ordinis obedientià, satagere, ut per se, vel per alium suis parentibus subveniatur, si in necessitate fuerint constituti.*
- 22 Hoc totum confirmat quodlib. 10. q. 5. a. 1. ubi sic: *Dicunt aliqui, quòd si aliquis habet patrem indigentem, debet etiam dimittere, siquid habet, ad ejus sustentationem, & sic potest licitè Religionem intrare, parentum curam Patri caelesti committens, qui etiam aves pascit. Sed quia hac opinio nimis videtur aspera; idè melius videtur descendum, quòd aut iste qui habet propositum intrandi Religionem, videt se in seculo non posse vivere sine peccato mortali, vel non de facili? Si timet sibi periculum peccati mortalis, cum magis teneatur saluti animæ sue providere, quàm corporali saluti parentum, non tenetur in seculo remanere. Si autem videt se posse in seculo conversari absque peccato, distin-*

Tom. 11.

guendum videtur: quia si sine ejus obsequio parentes nullo modo vivere possunt, sic tenetur eis servire, & alia opera perfectionis prætermittere; & peccaret eos dimittens. Si vero sine ejus obsequio possunt aliquantulum sustentari, non autem honorifice, non propter hoc tenetur opera perfectionis dimittere. Secus autem est de illo, qui jam Religionem intravit: quia cum jam sit mortuus mundo per professionem, solutus est à lege, quâ in mandatis obsequiis parentibus tenebatur. In aliis autem spiritualibus (puta orationibus, & hujusmodi) eis tenetur servire. Et hoc quòd dictum est de introitu Religionis, potest etiam de observantia virginitatis, & de aliis operibus perfectionis dici. Hactenus S. Thomas.

CAPUT IV.

Declarantur ea in quibus filii parentibus obedire tenentur.

Cum generaliter Apostolus dicat: *Filii* 23 *obedite parentibus per omnia, hoc enim placitum est in Domino, sequitur quòd, ut Augustinus ait in Præfat. Pl. 70. in eare solafilius non debet obedire patri suo, si aliquid pater ipse jussit contra Deum ipsum. Neque enim debet irasci pater, quando sic ei proponitur Deus. Ubi autem hoc jubet pater quòd contra Dominum non sit, sic audiendus est, quomodo Deus: quia obedire patri jussit Deus. Idem dicit S. Hieronymus in epist. ad Titum c. 3. & habetur can. si Dominus 11. q. 3. Hoc ipsum & intelligamus de filiis apud parentes, quòd in illis tantum debeant parentibus esse subiecti, quæ contra Dei mandata non veniunt.*

Sed quia reperiuntur improbi parentes, qui 24 ea filiis præcipiunt, quæ Dei præceptis advertantur, tunc magis obediendum est Deo quàm parentibus. Et hoc sensu Salvator Luc. 14. dicit: *Siquis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Et Matth. 10. Qui amat patrem & matrem plusquàm me (quod facit qui mandato Dei præfert mandatum patris) non est me dignus.*

Et idè S. Hieronymus epist. 1. ad Heliodorum: *Scriptura quidem præcipit parentibus obsequendum; sed quicumque eos supra Christum amat (voluntatem ipsorum contra Christi voluntatem faciendo) perdit animam suam. Imò tunc odium in suos, pietas in Deum est, uti dicit in cap. 10. Matth. Unde rursus epist. 1. citatà: Dum parentes aliquid à te exigunt contra Deum, licet sparso crine, & scissis vestibus, ubera quibus te nutrierat, mater ostendat, licet in limine pater jaceat: per calcatum perge patrem, sicco oculis ad vexillum crucis evola. Solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem.*

Enimverò manifestum est (inquit Augustinus 25 l. contra Adimantum c. 6.) & honorem parentum in gradu suo esse servandum, & eos tamen in divini amoris comparatione, præferimus si impedimento sunt, nullà dubitatione oportet.